

Daniel Kovář

Českobudějovicko

II. Pravý břeh Vltavy

České Budějovice

2008

DANIEL KOVÁŘ

ČESKOBUDĚJOVICKO

II. PRAVÝ BŘEH VLTAVY

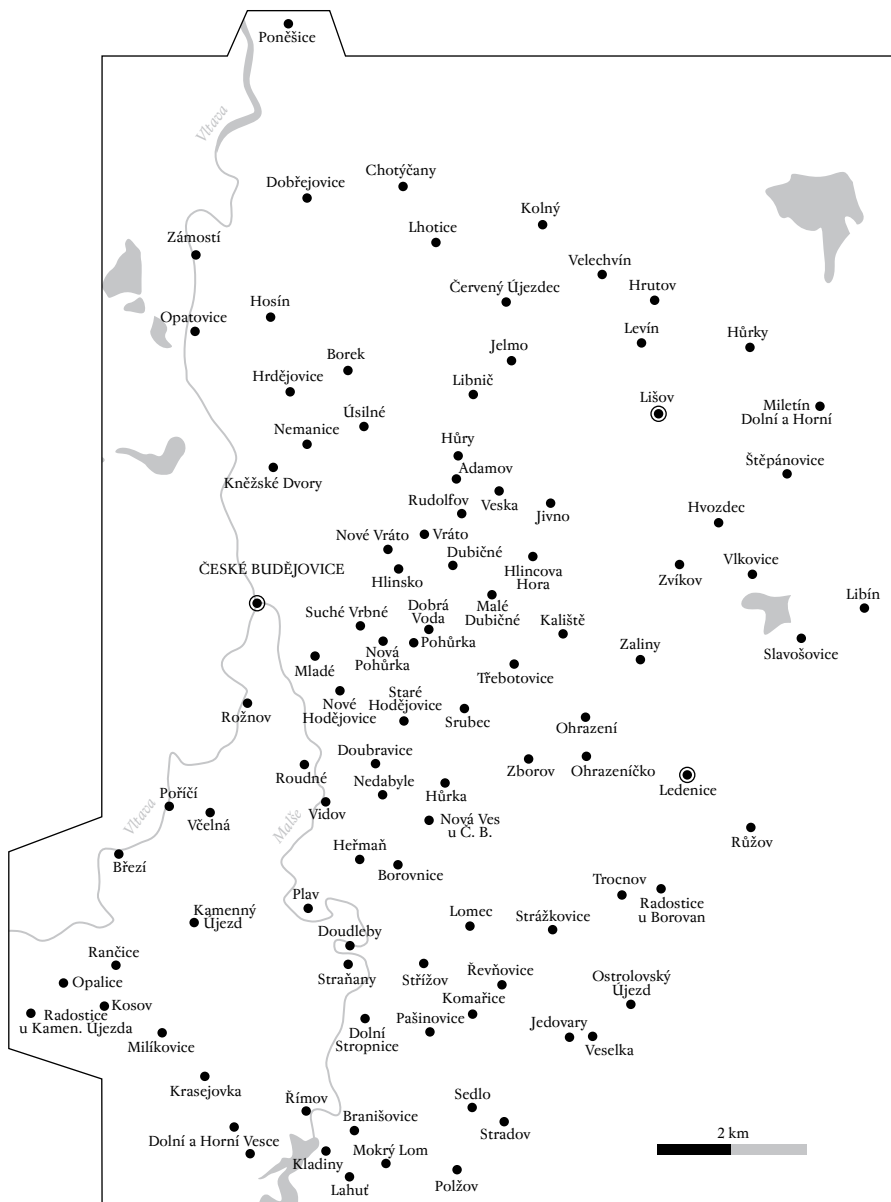
OBSAH

ČESKOBUDĚJOVICKO	
II. PRAVÝ BŘEH VLTAVY	9
Základní literatura k jednotlivým místům	305
Rejstřík míst	320

© Autor: Daniel Kovář

© 2008 nakladatelství a vydavatelství Bohumír NĚMEC – VEDUTA

ISBN 978-80-86829-41-8

Mapa měst a obcí pravého břehu Vltavy.

ČESKOBUDĚJOVICKO II.

PRAVÝ BŘEH VLTAVY

ADAMOV

5 km SV; dříve Malé Hory; německy Adamstadt, Klein Bergstadt, méně často Adamstadt; 1850–1922 o. Hůry, 1922–1943 obec, 1943–1945 o. Rudolfovo, 1945–1975 obec, 1976–1990 o. Rudolfovo, od 1990 obec.

V polovině 16. století bylo v těchto místech otevřeno několik stříbrných dolů, např. Lazar, Boží vůle, Sv. Eliáš nebo Sv. Florian. Kolem roku 1550 tu na pozemcích hlubockého panství vyrostla hornická kolonie, nazvaná Ungnadovské Hory podle tehdejšího držitele Hluboké. Poprvé se připomíná roku 1554, kdy ji tvořilo 60 domků. Obyvatelé neměli žádnou zemědělskou půdu, živili se původně prací v okolních stříbrných dolech a řídili se ustanoveními jáchymovského horního řádu. S poklesem těžby ve druhé polovině 16. století narůstal v Ungnadovských Horách podíl řemeslníků a živnostníků. Osada získala statut horního města, některé prameny ji uvádí jako městečko. Za Adama II. z Hradce, držitele Hluboké, se ujal název Adamov a císař Rudolf II. mu udělil 6. února 1595 městský znak. Tehdy tu žilo 64 usedlých se svými rodinami, byly zde čtyři šenky a z řemeslníků jsou zaznamenáni kolář, kovář, mydlář, pekař, řezník, sklenář, švec, tkadlec a zámečník. Za stavovského povstání došlo v roce 1619 k vypálení Adamova, který pak zůstal sedm let opuštěn. Nejpozději roku 1630 byla již opět konsolidována městská správa a postupně se rozprodávala spáleniště, na nichž vyrůstaly nové domy. Noví usedlíci zřejmě hovořili převážně německy. Ještě v roce 1654 však zůstávalo 37 domů pustých a jen 27 osazených, přičemž hornictvím se živily pouze dvě osoby. Adamov se stal střediskem řemeslné výroby, roku 1770 vznikl společný cech všech mistrů. Ve zcela minimální míře tu byli zastoupeni

Adamov, průhled k radnici.

zemědělci, například roku 1824 mělo ze 70 domů jen 5 zemědělskou půdu. V 18. a 19. století proběhla řada pokusů o obnovu těžby stříbra, ale vždy bez většího úspěchu. Počet obyvatel Adamova od 18. století rostl a stavěly se nové chalupy, většinou na rozdělených zahradních parcelách, takže se zástavba spíše zahušťovala, než aby expandovala do okolí (k tomu neměla prostorové podmínky). Po roce 1860 došlo k postupnému počestění Adamova, od roku 1884 vznikaly především české spolky: nejprve Občanská beseda, roku 1889 Matice školská, roku 1897 Dělnická beseda. Obyvatelstvo tvořili vedle měšťanů, živících se řemeslem, stále více dělníci a do začátku 20. století také horníci. S definitivním zánikem zdejších dolů (1908) došlo ke zhoršení hospodářské situace a před první světovou válkou se zastavil růst počtu obyvatel. Z místních řemesel vynikalo zejména krajkářství a také nožířství – „adamovské kudličky“ prosluly široko daleko. Celá staletí také Adamovští řešili problémy s vodou, již měli na svých pozemcích nedostatek a navíc se ztrácela v podzemních prostorách bývalých důlních děl; vlastní vodovod byl uveden do provozu teprve roku 1914.

Za první světové války zahynuli místní občané: František Hajný, František Kándl, Josef Klabouch, Karel Klabouch, Václav Klabouch, Josef Michal, František Pouzar, Jan Pouzar, Václav Pouzar, Bohumil Štěpánek, Václav Urbánek a legionář Karel Havel. Sbor dobrovolných

hasičů vznikl teprve roku 1922. Přestože se jen mizivá část adamovských obyvatel živila zemědělstvím, bylo i zde roku 1958 založeno jednotné zemědělské družstvo.

Správa: V sedmdesátých letech 16. století zde již existovala samostatná rychta a určitá forma samosprávy (5–7 konšelů, 1 obecní starší). Z 18. a první poloviny 19. století pochází řada zpráv o zdejších rychtářích a členech městské rady. Samostatnost ztratil Adamov rokem 1850, kdy připadl pod správu obecního úřadu v Hůrách; nadále však užíval statutu městyse. Vlastní samosprávu získal na přechodnou dobu za první republiky a znovu v roce 1990.

Rodáci: *Florian Fencel* (1879–1951), kněz ve Vodňanech a spisovatel, autor řady článků a knížek z oblasti regionální vlastivědy, národopisu a také dějin Lužice. *Jan Wenceslaus Speerger*, vlastním jménem Jan Špergr (1896–1950), filmový herec, jedna z hvězd meziválečného období, zejména v éře němého filmu.

Památky: K nejhodnotnějším památkám Adamova patří barokní *sousoší Nejsvětější Trojice*, zřízené roku 1770, s plastikami Panny Marie, sv. Víta a sv. Floriána. U hlavní silnice v severní části vsi stojí *socha sv. Jana Nepomuckého*, pořízená v roce 1755 nákladem radního Ferdinanda Pelzetera. Památkovou a historickou hodnotou vyniká rovněž barokní, klasicistně upravená budova *radnice*, kdysi cechovního domu čp. 39. Starou zástavbu Adamova připomíná už jen několik vzácně dochovaných *domů*, např. čp. 1, 29, 78, 80, 79 či 87. *Pamětní deska* na domě čp. 69 připomíná legionáře Karla Havla; odhalena byla roku 1928 (znovu 1946).

Lidé a domy: 1731 – 25 rodin; 1778 – 56 d.; 1840 – 75 d., 650 o.; 1910 – 90 d., 735 o. (z toho 42 německých); 2001 – 171 d., 515 o.

BOREK

5 km S; dřívě též *Bída*; 1850–1954 o. *Hosín, Hrdějovice a Úsilné*, od 1954 obec.

Archeologické nálezy dokládají osídlení blízkého okolí ve starší a pozdní době bronzové a v raném středověku. Roku 1993 byly při stavbě silnice poblíž Borku zkoumány zbytky sídliště knovízské kultury (1250–1000 let př. n. l.).

Nebývá to obvyklé, ale název Borek je starší než samotná obec přinejmenším o tři staletí a pravděpodobně ještě mnohem více. Nejprve

Hájovna a bývalý domek cihláře u Borku.

šlo ale o pojmenování lesa, doložené již k roku 1489. Pro vývoj pozdější vsi se stala určujícím prvkem trasa nové pražské silnice, vytyčené a postavené v letech 1753–1755 – silnice do té doby probíhala západněji přes Kněžské Dvory a Hrdějovice, takže les Borek obcházela. Stavbou přeložky ovšem přišla o své zákazníky schwarzenberská zájezdní hospoda „Na slámce“ nad Hrdějovicemi, a Schwarzenbergové proto vzápětí uvažovali o přesunutí hospody, což se uskutečnilo teprve o šest desetiletí později. Kolem přelomu 18. a 19. století vznikla v lese poblíž nové silnice nejprve schwarzenberská hájovna „Na překážce“, která se nacházela v horní části nynější obce Borku (později dostala popisné číslo 9). Nedaleko fungovala ještě panská cihelna, patřící k chyňavskému dvoru a doložená již koncem 16. století. Samotná osada začala na nynějším místě vznikat až počátkem 19. století, ale nikterak plánovitě: roku 1805 byl na vrchnostenském pastvišti u silnice postaven první domek (čp. 8) a v letech 1812–1816 další tři. Tyto nejstarší budovy stály okolo silnice nad nynější návsi. Poblíž nich vyrostla schwarzenberská zájezdní hospoda. Pro nemajetnost obyvatel, kteří neměli žádné pozemky a byli dokonce osvobozeni od placení desátku, se místu začalo říkat „Bída“; označení je

doloženo poprvé roku 1820 ve tvaru „Na Bídě“. Zároveň se však na osadu přeneslo i původní jméno lesa Borku. Oba názvy se užívaly souběžně, ale ve 20. století Borek převážil a stal se úředním pojmenováním. Od roku 1841 nejméně do šedesátých let probíhala v okolí těžba železné rudy pro železářnu v Adolfově (Holubov) a přibližně v letech 1848–1898 těžba kaolínu k výrobě porcelánu českobudějovickou firmou Hardtmuth; borečtí obyvatelé nacházeli v těchto dolech zaměstnání. Po zániku hornické činnosti pracovali v průmyslových podnicích (zejména českobudějovických), na stavbách anebo pomáhali v zemědělství v okolních vsích. Na frontách první světové války zahynuli místní občané František Benda, Jan Benda, V. Dvořák, František Fencl, Vojtěch Fencl, T. Friepes, J. Hala, Jan Kabourek, U. Malík, F. Michal, J. Nedvěd, V. Němec, Vojtěch Příbyl, Antonín Remiáš, J. Sepp a V. Šedivý. Borek neměl vlastní katastrální území, nýbrž býval rozdělen mezi katastry sousedních obcí: část ležela na území Hosína, část na katastru Úsilného a roku 1890 začala vyrůst obytná zástavba na pozemcích obce Hrdějovic. Nové domky přibývaly zejména po roce 1920, kdy se tu v době bytové nouze usazovaly další dělnické rodiny. Roku 1948 vznikl hasičský sbor. Dnem 16. 5. 1954 se Borek stal samostatnou obcí a získal vlastní katastr, vyčleněný z území okolních obcí. Ve druhé polovině 20. století tu vyrostly desítky rodinných domků – především lidé z Českých Budějovic si Borek vybrali jako klidné místo k bydlení, a tak počet obyvatel stoupl více než trojnásobně. Obec se změnila k nepoznání: v letech 1961–1965 byla zřízena kanalizace, roku 1966 zmizela lipová alej podél Pražské silnice, 1975–1977 vyrostly čtyřpatrové družstevní domy, roku 1971 sem začal jezdit autobus MHD, 1979–1982 došlo k přestavbě hostince, roku 1985 se nad obcí objevil vodojem, 1997–1998 proběhla celková úprava návsi a 1996–1997 výstavba nového obecního úřadu. Roku 2003 byl dán do provozu nový sportovní areál, v roce 2005 dům pro seniory. V únoru 2002 získal Borek vlastní obecní znak, navržený ing. Milanem Daňkem.

Živnosti: Roku 1931: cihelna Jan Cvach, hostinští Josef Benda a Jan Linhart, kovář Václav Prokeš.

Škola: Základní škola Borek zahájila své působení 1. září 1991 v budově mateřské školy, rozsáhlé přístavby proběhly v letech 1993 a 1995. – Mateřská škola byla dostavěna a otevřena již v roce 1978.

Památky: Nejvýznamnější památkou Borku je klasicistní *zájezdní hospoda* čp. 1 postavená Schwarzenbergy v letech 1815–1816; svému účelu sloužila do roku 1951. Na horním konci návsi stojí sloupková *zvonice* a na dolním konci poblíž obecního úřadu *pomník padlých* v první světové válce, odhalený 9. srpna 1936. Lesní cesta od konečné zastávky trolejbusu směrem k bývalé cihelně je zbytkem úzkorozchodné *lesní železnice*, která byla vybudována v letech 1917–1918 a provozována 1918–1919 pro likvidaci rozsáhlých polomů v libničském polesí. Drážka, postavená firmou Orenstein & Koppel, měla celkovou délku 6,5 km a vedla přes Borek a Nemanice ke Kněžským Dvorům, kde navazovala na pražskou železniční trať. Částečně se zachovalo těleso trati – ve zmíněném úseku například hluboký zářez, dále zbytky násypů a mostních pilířů v údolí potoka Kyselé vody. Na dolním okraji Borku je na hlavní silnici kamenný *klenutý mostek* z 19. století.

Severovýchodně od Borku bývala *Chyňavská cihelna*, existující již ve druhé polovině 16. století a provozovaná do roku 1974. V bývalém hliníku byla v letech 1981–1986 zřízena střelnice. Ze zařízení cihelny se prakticky nic nedochovalo. Na kraji lesa jižně odtud stojí *háčovna* čp. 71 z počátku 19. století, původně sloužící jako obydlí cihláře.

Lidé a domy: 1866 – 9 d., 67 o.; 1930 – 55 d., 301 o.; 1961 – 73 d., 325 o.; 1980 – 176 d., 852 o.; 2001 – 276 d., 1 133 o.

BOROVNICE

8 km JJV; *dříve též Velká Borovnice; německy Borownitz; 1850–1931 o. Nová Ves, 1931–1943 obec, 1943–1945 o. Střížov, 1945–1960 obec, 1960–1964 o. Heřmaň, 1964–1990 o. Nedabyle, od 1990 obec.*

Vesnice byla kdysi rozdělena na Velkou Borovnici a Borovničku. Od konce 14. do druhé poloviny 15. století je zde připomínán drobný šlechtický rod, příbuzný s vladyky z Doudleb. V letech 1390–1395 vystupuje v písemných pramenech Pešík z Borovnice, jemuž patřily také vsi Hůrka, Nedabyle a Straňany (nebo jejich části), a roku 1391 Bernard z Borovnice, jenž tehdy obdaroval střížovský kostel. V srpnu 1452 nacházíme Petra a Přibíka z Borovnice mezi šlechtici, kteří

Borovnice, usedlost čp. 23.

opověděli nepřátelství císaři Friedrichovi. S Petrem se setkáváme ještě roku 1460. Zemřel pravděpodobně před rokem 1484, kdy došlo k dědickému vyrovnání mezi Benešem z Borovnice a jeho bratrem Linhartem. Později získali Borovnici Rožmberkové, kteří ji připojili ke krumlovskému panství a jeho součástí zůstala vesnice až do roku 1848. Sbor dobrovolných hasičů zde vznikl v roce 1936.

Živnosti: Roku 1931: cihelna Jan Kadlec, hostinská Marie Sezemská a kovář Tomáš Brožka.

Památky: V horní části malé návsi stojí u silnice novogotická *kaple Panny Marie*. Najdeme tu i zděné výklenkové *kapličky*: jedna z nich má pěkný klasicistní styl a je k vidění před čp. 19, druhá potom na kraji osady u silnice k Nové Vsi. Z památek *lidové architektury* stojí za zmínku alespoň usedlosti čp. 1, 10 a 23 (datováno 1877 a 1882) a čp. 15 (1903). *Pamětní deska* na zdi domu čp. 6 připomíná Františka Týmala (1901–1945), místního rodáka, zemřelého v nacistickém vězení.

Lidé a domy: 1840 – 18 d., 117 o.; 1910 – 24 d., 144 o.; 2001 – 41 d., 92 o. Před polovinou 19. století byli držitelé jednotlivých domů:

čp. 1 Ondřej Šulda, čp. 3 Jan Sýkora, čp. 4 Ondřej Bohdal, čp. 5 obec, čp. 6 Jakub Timel, čp. 7 Josef Bohdal, čp. 8 František Bízek, čp. 9 Jan Anton, čp. 10 Vincenc Mertl, čp. 11 Vojtěch Pecha, čp. 12 Jan Kocmich, čp. 13 Josef Burda, čp. 14 Jakub Linha, čp. 15 Vavřinec Hütter, čp. 16 Jan Šulda a čp. 17 Václav Hofhansl.

Na Zborovském potoce pod Borovnicí se nachází **mlýn**, založený v roce 1802 Janem Krátkým z Radostic. V první polovině 20. století tu byl mlynářem František Sezemský a v této době se mlýn stal oblíbeným výletním místem. Fungovala u něj i pila.

BRANIŠOVICE

14 km J; dříve též *Branšovice*; německy *Branschowitz*; 1850–1924 o. Sedlce, 1924–1960 obec, 1960–1964 o. Mokřý Lom, od 1964 o. Římov.

Branišovice vstoupily do obecného povědomí především díky nedalekému hradišti, nacházejícímu se na ostrohu nad údolím řeky Malše. Někdy v 8. nebo 9. století tady slovanští obyvatelé kraje vybudovali opevněné mocenské středisko, které měly před případným nepřátelským útokem chránit vysoké valy. Právě tyto násypy jsou tím jediným, co se z hradiště do dnešních dnů dochovalo. Raně středověká pevnost zanikla nejspíše v průběhu 10. století, kdy její správní a vojenskou funkci převzalo nově zřízené hradiště v Doudlebech.

Vesnice Branišovice na nynějším místě vznikla pravděpodobně při vrcholné středověké kolonizaci ve 13. století. Nejstarší písemnou zprávu o její existenci však máme až z roku 1398. Ve druhé polovině 15. a začátkem 16. století tady sídlili příslušníci drobného šlechtického rodu, užívající predikát a erb. Roku 1459 se připomíná Jan Pehm z Branišovic, jenž zemřel před rokem 1479 a pozůstalý dvůr prodaly jeho čtyři dcery krumlovskému měšťanu Janu Pěnkavovi. Ještě v letech 1496–1514 nacházíme v písemných pramenech Kateřinu Papákovou z Branišovic, jíž mimo jiné patřila alespoň malá část vsi Sedlců. Později byly Branišovice majetkově rozděleny, přičemž jedna část příslušela k panství krumlovského kláštera klarisek (již 1521), druhá ke třeboňskému dominiu. Z novějších dějin připomeneme založení hasičského sboru (1899, znovu 1949) a elektrifikaci (1928).

Branišovice, náves.

Živnosti: Roku 1931: hostince Marie Manochová a Jan Podhola, kovář Martin Nedorost, krejčí František Prokeš, mlynář Martin Prokeš, obchodník smíšeným zbožím Václav Rakušan, trafikantka Marie Manochová a truhlář Jan Fiala.

Památky: Nejvýznamnější památkou Branišovic jsou pozůstatky *slovanského hradiště*, které nalezneme na ostrohu nad Malší půl kilometru západně od vsi; zchoval se zde mohutný val, částečně porušený výstavbou rekreačních chat. – V samotné osadě stojí řada památek *lidové architektury*: přímo na návsi jsou to například popisná čísla 7, 9, 10, 25 (datováno 1874) a také *kaple Panny Marie* z roku 1927. Mimo náves upozorníme alespoň na čp. 2, 14, 16, 17, 20, 26, 29, 31, 36, 37 (1912) a 42. Bývala tu i kovárna, postavená roku 1852, ale tu již dnes v původní podobě nenajdeme. Na okrajích Branišovic stojí pěkné výklenkové *kapličky*, jedna klasicistní u silnice k Římovu, další nedaleko odtud u čp. 17.

Lidé a domy: 1840 – 19 d., 140 o.; 1910 – 34 d., 262 o.; 2001 – 44 d., 73 o.

BŘEZÍ

7 km JZ; německy Freiles; od 1850 o. Kamenný Újezd.

Vesnic se stejným názvem najdeme na Českobudějovicku více, a proto nelze zvláště u starších písemných zmínek rozlišit, kterého Březí se týkají. Podle dosti pravděpodobné hypotézy historika Karla Pletzera vznikla osada na pozemcích středověkého dvora Kukulovic, o němž máme jedinou přímou zmínku z roku 1407, kdy ho od Aleše z Poříčí koupili budějovičtí dominikáni. Ve zmatcích husitských válek a následující doby patrně Kukulovice zanikly a pozemky přešly do majetku Rožmberků. V blíže neznámé době tu pak bylo usazeno několik poddaných a jejich osadě se začalo říkat Březí. Podle urbáře z roku 1585 zde stálo pět poddanských usedlostí, na nichž hospodařili Kašpar Lexa, Vojta hajnej, Mikeš, Polívka a Mikuláš Michal. Až do poloviny 19. století náleželo Březí ke krumlovskému panství.

Pod Březím byl na základě císařského povolení z roku 1599 postaven dřevěný most, který postupně zchátral a zanikl; obnovy se dočkal v roce 1727 (přes nemalé protesty Budějovických) a existoval pak až do 19. století.

Zátkův mlýn u Březí na pohlednici (kolem 1930).

Březí.

Osada, ležící poněkud stranou v malebném údolí Vltavy, neprodělala později bouřlivý rozvoj, a zachovala si proto svůj půvab. Elektrický proud sem byl zaveden v roce 1928.

Rodáci: *Růžena Zátková* (1885–1923), malířka, sochařka a básnířka, narozena v Březském mlýně.

Památky: Osada není příliš bohatá na hodnotnější historické stavby, z památek *lidové architektury* připomeňme snad jen usedlosti čp. 7, 8, 9, 21 a sýpku čp. 3.

Lidé a domy: 1840 – 15 d., 132 o.; 1910 – 18 d., 190 o.; 2001 – 18 d., 43 o. Před polovinou 19. století byli držiteli zdejších domů tyto: čp. 1 Josef Trs, čp. 2 Josef Trs, čp. 3 Jakub Cába, čp. 4 Josef Paukner, čp. 5 Jakub Brejžek, čp. 6 Matěj Homolka, čp. 7 Vít Babka, čp. 8 Jakub Cába, čp. 10 Josef Paukner, čp. 11 Jan Honetschläger, čp. 12 Václav Roháček, čp. 14 František Vejzab (samota Hvízdal) a čp. 15 Václav Weber.

Na pravém břehu Vltavy stojí areál těstáren, vybudovaný na místě **Zátkova mlýna**. Ten se připomíná už roku 1483, do majetku rodiny Zátkovy přešel koupí v roce 1857. Po rozsáhlém požáru byl roku 1870 přestavěn na údajně první umělecký (moderně vybavený) mlýn

v jižních Čechách. Vlastimil a Dobroslav Zátkovi tady v roce 1887 zavedli výrobu těstovin, jimž zajistili značný odbyt i v cizině. Snad stojí za zmínku, že v roce 1914 si větší množství vaječných makaronů vzala s sebou rakouská antarktická expedice směřující k jižnímu pólu. Od roku 1912 měla firma obchodní značku Monopol. Po dalším rozsáhlém požáru (1915) byl podnik znovu moderně postaven, k jeho rozšíření došlo v roce 1929.

ČERVENÝ ÚJEZDEC

9 km SSV; dříve Červený Újezd, Červený Oujezd; německy Rot-Aujest; 1850–1919 o. Velechvín, 1919–1943 obec, 1943–1945 o. Lhotice, 1945–1960 obec, 1960–1980 o. Kolný, od 1980 o. Lišov.

Na katastrálním území Červeného Újezdce, v rozsáhlých lesích směrem k Jelmu a Borku, se nachází několik mohylových pohřebišť, dokládajících pravěké a raně středověké osídlení krajiny. Mohyly na „Skalce“ poblíž Borku jsou datovány do starší doby bronzové, pohřebiště na vrchu „Vávra“ je slovanské z 8.–9. století, ostatní dosud na své přesné datování čekají.

Červený Újezdec na nynějším místě je vrcholně středověkého původu. Podobně jako u mnoha jiných českých Újezdů a Újezdců, také pozemky této osady byly vyměřeny objetím na koni neboli „ujetím“. Kdy přesně se tak stalo a kdo byl jejím zakladatelem, není známo. Předpokládáme, že Újezdec existoval nejpozději ve 13. století, přestože nejstarší písemná zpráva o něm pochází až z roku 1390. Stával zde svobodnický dvorec, jehož držitelem byl drobný šlechtický rod Mazanců z Újezda; v roce 1460 se připomíná Jan Mazanec, o rok později získala rodina od krále Jiřího z Poděbrad vlastní erb. Nejpozději během první poloviny 16. století došlo k rozdělení dvorce na dva, přičemž větší zůstal svobodnickým a druhý se stal poddanským. Sídliť tu i nadále svobodnický rod Mazanců, na poddanské usedlosti je k roku 1558 připomínán dvořák Mazanec. Postupně vznikly v Červeném Újezdci další grunty a chalupy, náležející částečně ke hlubockému panství a částečně k majetku zdejších svobodníků. Na hlubocké části osady se mimo jiné nacházela krčma, kde působil šenkýř Urban Kovář (1614); jeho syn Vavřínek převzal v roce

Červený Újezdec, jižní okraj vsi.

1639 otcovskou živnost (pozdější čp. 3 a 4) a svým jménem položil základ starobylému rodu Vávřů.

Za stavovského povstání došlo roku 1618 ke zničení vísky i obou újezdeckých dvorů. Podařilo se je však obnovit, a tak již v roce 1632 vznikla registra Mazancovského dvora, náležejícího tehdy Petru Grosovi. Podle těchto register náležely ke dvoru poddaní Pešl, Brada, Čáp, Kolář, Jodl a Slezák. Berní rula, sestavená v letech 1653–1654, z nich uvádí již jen čtyři: Jiříka Jírů, Václava Koláře, Vavřince Slezáka a Martina Čápa. Držitelem dvora byl tehdy Pavel Pamwerl, od roku 1658 rytíř Jiří Kunáš z Machovic a od roku 1667 Schwarzenbergové. Menší dvůr, nazývaný Vojířovský, náležel kolem poloviny 17. století budějovickému měšťanu Valentinu Mundterovi a v roce 1663 byl rovněž prodán Schwarzenbergům. Během šedesátých let 17. století se tak celý Červený Újezdec stal součástí hlubockého panství. Za schwarzenberské správy došlo později k rozdělení obou dvorů, z nichž vzniklo několik menších poddanských usedlostí. Se zánikem feudalismu v polovině 19. století připadla vesnice k obci Velechvínu a teprve po první světové válce se stala samostatnou obcí. Roku 1921 zde vznikl hasičský sbor, 1923 postaven obecní dům, 1927 provedena